

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ
імені В.І. ВЕРНАДСЬКОГО

ІНСТИТУТ АРХІВОЗНАВСТВА

БАЛУХОВСЬКИЙ Микола Пилипович (10.05.1899–06.01.1977) –
геолог, лауреат Ленінської (1959) та Дімітровської (1964) премій

Фонд № 318

Опис № 1

Документів особового походження
за 1926 – [1970-ті] рр.

Київ 2008

Зміст

Список скорочень.....	3
Передмова.....	4
Розділ I. Наукові праці та робочі матеріали.....	6
Розділ II. Документи біографічні, з діяльності та фотодокументи.....	10
А) Документи біографічні та фотодокументи.....	10
Б) Документи з діяльності.....	11

Список скорочень

АН УРСР – Академія наук Української Радянської Соціалістичної Республіки

доп. – доповнений

док. – документ

ін. – інше

канд. істор. наук – кандидат історичних наук

Наркомат – Народний Комісаріат

НАН України – Національна Академія наук України

н. с. – науковий співробітник

НБУВ – Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського

Оп. – опис

р. – рік

рр. – роки

рос. – російська

см – сантиметр

с. – село

СРСР – Союз Радянських Соціалістичних Республік

спр. – справа

шт. – штука

Передмова

Балуховський Микола Пилипович (10. 05. 1899 – 06. 01. 1977) – геолог, доктор геолого-мінералогічних наук (1955), лауреат Ленінської (1959) та Дімітровської (Народна Республіка Болгарія, 1964) премій. Народився в с. Ольховець Хмельницької області. Після закінчення Московської гірничої академії (1926) на протязі 10 років працював під керівництвом академіка І.М. Губіна у різних геологічних організаціях Кавказу і Сибіру. У 1934 р. – головний інженер Карагандинського Геологічного бюро Головного геологічного управління Народного комісаріату важкої промисловості. У 1936 р. повертається в Україну, де працює головним інженером, а з 1937 р. – директором Дніпропетровського Геологічного бюро Головного геологічного управління Народного комісаріату важкої промисловості. У 1939–1941 рр. М.П. Балуховський – начальник геологознімальних партій Геолого-пошукової контори тресту “Укрнафторозвідка”, у 1941–1944 рр. – начальник партії і старший геолог Нижньоволзького геологічного тресту Наркомату нафтової промисловості.

У 1944 р. М.П. Балуховський захистив кандидатську дисертацію з питань нафтогазоносності Саратовського Поволжя. З 1944 до 1952 рр. та з 1963 р. і до кінця життя працював в Інституті геологічних наук НАН України старшим науковим співробітником, завідувачем відділу методики глибинного геологічного картування та консультантом. У 1959 р. Міністерством геології СРСР М.П. Балуховський був відряджений на три роки до Народної Республіки Болгарії у якості радника-консультанта з питань створення нафтогазової бази республіки.

Помер Микола Пилипович Балуховський 6 січня 1977 р.

Документи вченого надійшли до Інституту архівознавства НБУВ від Інституту геологічних наук НАН України в 1993 та 2002 рр. В результаті науково-технічного опрацювання документів сформовано 28 справ, на які складено один опис за 1926 – [1970-ті] рр., що вміщує два розділи: Розділ I. Наукові праці та робочі матеріали; Розділ II. Документи біографічні, з діяльності та фотодокументи.

Документи першого розділу систематизовані за хронологією та налічують 20 справ за 1939 – [1970] рр. В кінці розділу (спр. 19, 20) розташовані справи, на які не вдалося встановити дату. У особовому фонді вченого представлені дві монографії: “Нефтеносность северо-западных окраин Донбасса” (спр. 4, 5), “Сравнительное изучение тектонических условий нефтеносности северной окраины Донбасса, Днепровско-Донецкой впадины и отдельных районов Нижнего Поволжья” (спр. 6) та, в основному, наукові звіти (спр. 2, 3, 8–16, 19).

Другий розділ поділяється на підрозділи:

А) Документи біографічні та фотодокументи;

Б) Документи з діяльності.

Документи розділу систематизовані за хронологією та налічують 8 справ за 1926 – [1970-ті] рр. Даний розділ представлений особовою справою Балуховського М.П. (спр. 21), фотопортретами вченого (спр. 23), документами з

діяльності в Інституті геологічних наук АН УРСР (спр. 24), проектом щодо представлення на Ленінську премію колективу наукових співробітників Інституту геологічних наук АН УРСР, серед яких Балуховський М.П. (спр. 26) та ін.

Деякі документи з наукової діяльності вченого зберігаються в архіві Інституту геологічних наук НАН України, зокрема кандидатська та докторська дисертації (оп. 2, спр. 178а, 410–412), наукові звіти (15 спр.) та ін. (оп. 1, 3 справи, оп. 2 – доп. – одна спр.).

До опису додається науково-довідковий апарат: зміст, список скорочень та аббревіатур, передмова. Мова документів російська. Фізичний стан документів задовільний.

Передмову склала
н.с. відділу археографії, канд. істор. наук

Т.В. Вересовська

Лютий 2008 р.

НАН України
НБУВ
Інститут архівознавства

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор Інституту
архівознавства НБУВ
Л.М. Яременко
“ ” _____ 20__ р.

Фонд № 318
Опис № 1
документів особового походження
лауреата Ленінької та
Дімітровської премій
М.П. Балуховського
за 1926 – [1970-ті] рр.

№ з/п	Заголовок справи	Крайні дати	Кіл-ть аркушів	При-мітки
1	2	3	4	5

***Розділ I. Наукові праці та
робочі матеріали***

1. **Метаморфизм углей Донбасса и
правило Уайта.
Тези доповіді.
Машинопис.
Мова рос.
1 док.** 15 грудня 1939 4
2. **Балуховский Н.Ф., Порфирьев В.П.
Метаморфизм углей Донбасса в
связи с проблемой нефтеносности
его окраин.
Науковий звіт.
Машинопис з авторськими встав-
ками.
Мова рос.
1 док.** [1930-ті] 23
3. **О геотектонических соотношениях
и условиях газонефтеносности
Большого Донбасса и прилегаю-
щих площадей 2-го Баку.
Науковий звіт.
Машинопис.
Мова рос.
1 док.** Квітень 1945 79

1	2	3	4	5
4.	Нефтеносность северо-западных окраин Донбасса. Монографія. Частина 1. Машинопис з авторськими встав- ками. Мова рос. 1 док.	1946	90	
5.	Те саме. Монографія. Частина 2 (креслення). Машинопис. Мова рос. 1 док.	1946	13	
6.	Сравнительное изучение тектони- ческих условий нефтеносности северной окраины Донбасса, Днепровско-Донецкой впадины и отдельных районов Нижнего Поволжья. Монографія. Машинопис. Мова рос. 1 док.	1946	133	
7.	Відзиви Балуховського М.П. на наукові праці різних осіб. Машинопис. Мова рос. 13 док.	17 червня 1946– 12 березня 1976	42	
8.	Геологическое строение и условия нефтеносности района: Петровский купол – Лозовая – верховья р. Са- мары. Науковий звіт. Машинопис з авторськими встав- ками. Мова рос. 1 док.	1948	76	

1	2	3	4	5
9.	Тектоника и нефтеносность окраин Донбасса (Кременской тектонический узел) Науковий звіт. Машинопис з авторськими вставками. Мова рос. 1 док.	1949	55	
10.	Нефтеносность и газоносность окраин Донбасса. Науковий звіт. Машинопис з авторськими правками. Мова рос. Додаток: 7 схем. 8 док.	1949	77	
11.	Новые данные о тектоническом строении и нефтеносности Днепровско-Донецкой впадины, северных и северо-западных окраин Донбасса. Науковий звіт. Частина 1. Машинопис з авторськими вставками. Мова рос. 1 док.	27 грудня 1951– 1952	31	
12.	Те саме. Науковий звіт. Частина 2. Машинопис. Мова рос. 1 док.	27 грудня 1951– 1952	155	
13.	Геологическое строение, газоносность и нефтеносность области Азовского моря и прилегающих районов. Науковий звіт. Машинопис з авторськими вставками. Мова рос. Додаток: карти-схеми. 6 док.	1951	104	

1	2	3	4	5
14.	Геологическое строение района Купянск – Валуйки – Чугуев. Природа диапиризма и генетическая классификация диапировых структур окраин Донбасса. Науковий звіт. Частина 1 (загальна). Машинопис з авторськими правами та вставками, друкарський відбиток. Мова рос. Додаток: відкуг на звіт О. Куциби. 3 док.	1953	71	
15.	Условия формирования месторождений и природного газа северных и западных окраин Донбасса. Науковий звіт Частина 2 (спеціальна). Машинопис з авторськими правами. Мова рос. 4 док.	1953	37	
16.	Геолого-тектоническое строение и закономерности условий формирования северо-западных и северных окраин Донбасса. Науковий звіт. Машинопис з авторськими вставками. Мова рос. Додаток: карти-схеми. 3 док.	1957	100	
17.	Балуховский Н.Ф., Гавриш В.К. Рекомендации по направлению работ на нефть и газ и к подсчету прогнозных запасов в Днепровско-Донецкой впадине и на северо-западных окраинах Донбасса. Методичні рекомендації. Машинопис. Мова рос. 1 док.	1968	22	

1	2	3	4	5
18.	Задачи отдела методики глубинного геологического картирования на 1971–1975 гг. Довідка. Машинопис. Мова рос. 1 док.	[1970]	3	
19.	Нефтеносность и газоносность Сталинградской области. Науковий звіт. Машинопис. Мова рос. 1 док.	Б/д	23	
20.	Робочі матеріали до невстановле- них наукових праць Карти-схеми. 10 док.	Б/д	10	
<i>Розділ II. Документи біографічні, з діяльності та фотодокументи</i>				
<i>А) Документи біографічні та фотодокументи</i>				
21.	Особова справа. Автограф, машинопис. Мова рос. 61 док.	11 жовтня 1926– 6 січня 1977	103	
22.	Біографічна довідка про Балуховсь- кого М.П. Машинопис. Мова рос. 1 док.	24 січня 1969	2	
23.	Балуховський М.П. Фотопортрет. 12,5 x 18,5 см – 1 шт. 23 x 28,5 см – 2 шт. 3 док.	[1960-ті – 1970-ті]	3	

1	2	3	4	5

Б) Документи з діяльності

24.	Документи з діяльності в Інституті геологічних наук АН УРСР (звіти, пояснююча записка, пропозиції, довідка). Автограф, машинопис. Мова рос. 6 док.	1944–1968	22
25.	Відзив В. Клименка на науковий звіт Балуховського М.П. за темою “Условия формирования месторождений нефти и природных газов северных и западных окраин Донбасса”. Машинопис. Мова рос. 1 док.	3 грудня 1954	5
26.	Проект представлення на Ленінську премію колективу наукових співробітників АН УРСР, серед яких Балуховський М.П., за обґрунтування відкриття та промислового освоєння Дніпровсько-Донецької западини та околиць Донбасу. Машинопис. Мова рос. 1 док.	19 листопада 1957	9
27.	Звіти Балуховського М.П. про участь в роботі наукових конференцій, симпозіумів, нарад з питань наукових досліджень у галузі пошуку та розвідки горючих копалин нафтових і газових родовищ. Автограф. Мова рос. 18 док.	14 червня 1962– 24 лютого 1967	18

1	2	3	4	5
28.	Звіт Балуховського М.П. про науковій експедиції до Народної Республіки Болгарії. Машинопис. Мова рос. 1 док.	13 вересня – 5 жовтня 1966	12	

До даного опису включено 28 (двадцять вісім) справ з № 1 по № 28 загальною кількістю 151 документ.

Опис склала
н.с. відділу археографії, канд. істор. наук

Т.В. Вересовська

Лютий 2008 р.